

Banquers al banc dels acusats

En vista de la negativa dels partits majoritaris a reclamar responsabilitat, la via judicial s'obri com una alternativa. Als administradors i directius comencen a acumular-se'ls les causes obertes. La setmana passada, la fiscalia anticorrupció va fer un pas endavant i va obrir una investigació sobre Bankia. Veurem cap banquer seguint les passes de Mario Conde?

Menys de 24 hores. És el temps que va necessitar, la setmana passada, el moviment 15M per a acceptar 15.000 euros. Els reclamava per a interposar una querella contra Rodrigo Rato i els obtingué mitjançant el micromecenatge, és a dir, a través de les aportacions de particulars, en una campanya que van anomenar "15MpaRato". Segons els indignats, la rapidesa a obtenir aquests diners és un missatge clar a l'elit financera: "S'ha acabat la impunitat", diuen. La campanya vol "fer justícia" i "demanar res-

ponsabilitats". Ara que té els diners, el 15M concretarà la querella que presentaran contra els capitosts de Bankia.

L'acció judicial del 15M s'afegirà a la investigació que la setmana passada va obrir la fiscalia anticorrupció, l'anunci de la qual va somoure l'elit financera a Madrid. En concret, la fiscalia vol esbrinar què va passar en el procés de fusió de les set caixes que van conformar Bankia (entre les quals, Bancaixa i Caixa Laietana), i també les circumstàncies de l'eixida a borsa, el juliol del 2011. El decret

d'obertura de les diligències preveu la possible comissió de cinc delictes: delictes comptable, falsedat documental, administració deslleial o delictes societari, estafa i apropiació indeguda. Segons que va explicar dimecres passat el fiscal general de l'estat, Eduardo Torres-Dulce, havia pres la determinació d'iniciar el procés, atès que "hi ha una demanda social perquè les activitats [de les entitats bancàries] siguin investigades". Igualment, va afegir Torres-Dulce, "encara que no hi haguera una demanda social", la qüestió

Qui vigila el vigilant?

Més enllà de les responsabilitats penals, també hi ha responsabilitats mercantils i administratives per les quals els equips directius i els òrgans d'administració de les caixes podrien haver de respondre. Quant a les mercantils, el dret patrimonial exigeix la reparació del menyscabament o dany causat quan s'actua amb negligència o mala fe. Igualment, la llei de societats de capitals –article 225– imposa un seguit de deures i obligacions als gestors per a garantir el futur de l'entitat. Entre aquestes obligacions, hi ha la d'exercir el càrrec amb diligència, informar-se diligentment de la marxa de la societat i evitar el lucre propi en perjudici de l'empresa. D'acord amb allò que estableix el dret mercantil, no complir aquests deures obliga l'incomplidor a respondre pels danys ocasionats. Forma part d'aquesta línia d'exigència de responsabilitats l'anomenada acció social de responsabilitat, que un mínim del 5% de la junta d'accionistes pot exercir quan qui suposadament ha perjudicat la societat es manté al càrrec. Una acció d'aquesta mena, per exemple, es va activar a la darrera assemblea general d'accionistes del Banc de València contra els administradors procedents de Bancaixa.

Quant a les responsabilitats administratives, són esbossades amb caràcter general a la llei 26/1988 de disciplina i intervenció de les entitats de crèdit, si bé cada territori té desenvolupada una legislació pròpia. D'una manera general, el dret administratiu considera punible l'actuació dels membres dels òrgans de govern si falten a la veracitat informativa, cometen actes fraudulents o presenten deficiències en l'organització administrativa i comptable. L'organisme a qui correspon de sancionar aquests fets són les respectives conselleries d'economia o –quan no n'hi ha– els òrgans públics als quals haja estat traspasada la competència. El problema és, emperò, quan el vigilant esdevé còmplice del vigilant.

que “va en la bona direcció”, però pronostica que caldrà deixar passar un temps abans de saber “si es vol arribar al fons de l'afer o bé si, realment, es pretén controlar una informació que pot resultar molt sensible”, per als qui no volen remoure les coses. “El procés de Bankia posarà sobre la taula una colla de vicis del sistema –diu–. No és com el *cas Mario Conde*, que era cosa d'un particular que va emportar-se diners. Aquí és una qüestió sistèmica. Les repercussions són diferents.”

Siga com siga, el pas que ha fet anticorrupció encara posa més en evidència que la via judicial és l'única a través de la qual els ciutadans poden reclamar la cerca de culpables per la crisi bancària més greu de l'època recent. És als tribunals i a còpia d'insistència ciutadana que s'haurà d'aclarir qui va fer què en aquesta cadena de tripijocs. La via política sembla tanca-da i barrada: el PP es nega a obrir una comissió d'investigació al parlament espanyol, i a això s'hi afegeix la inhibició d'una part de la classe política.

“Aquí ha hi hagut una combinació funesta d'incompetència, desídia i corrupció”, apunta Queralt. Segons aquest catedràtic, hi ha molts indicis d'actuacions que podrien ser constitutives d'un delictes penal. Per exemple, haver alterat la comptabilitat en el moment

“mereix una investigació”. Per a Joan J. Queralt, catedràtic de dret penal de la Universitat de Barcelona, la investigació de la fiscalia és una mesura

L'ex-directora general María Dolores Amorós és investigada per la fiscalia anticorrupció arran de la concessió d'una pensió vitalícia

anual de 369.000 euros.

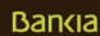
A banda, l'Audiència Nacional espanyola instrueix una causa contra la cúpula directiva pels presumptes delictes d'**estafa**, **delictes societaris** i **falsedat documental**. La querella fou interposada per la Plataforma CAM i s'hi van afegir més tard els administradors del FROB i 300 clients que tenien quotes participatives.

El jutjat número 3 de València investiga tots els ex-membres del consell d'administració del Banc per dos suposats

delictes societaris –un de **falsedat comptable** i un altre d'**administració deslleial**. La querella ha estat interposada per l'Associació de Petits Accionistes del Banc de València.

A banda, la junta general d'accionistes va acordar d'iniciar una **acció de responsabilitat social** contra els representants de Bancaixa al consell d'administració.

El jutjat d'instrucció número 21 de Madrid tramita una querella presentada per Manos Limpias contra el governador del Banc d'Espanya, Miguel

Ángel Fernández Ordóñez, i els ex-presidents de Bankia, Rodrigo Rato, i Caja Madrid, Miguel Blesa. El demandant acusa aquests últims d'haver comés els presumptes **delictes societaris**, **falsedat documental**, **administració deslleial** i **malversació de diners públics**.

A banda, la fiscalia anticorrupció ha obert diligències d'investigació arran de la possible comissió de cinc delictes: **delictes comptable**, **falsedat documental**, **administració deslleial**, **estafa** i **apropiació indeguda**.

La Fiscalia Superior de Catalunya ha obert diligències per a determinar la possible responsabilitat

penal de l'ex-president, Ricard Pagés, els ex-directors generals, Joan Caellas i Manuel Troyano, i l'ex-director de recursos humans, Jaume Jorba, per haver-se assignat plans de pensions per valor de 20 milions d'euros.

de concretar les fusions; haver fet manipulacions eventuais per tal d'obtenir un patrimoni positiu per a poder eixir a borsa; o haver proporcionat informació no fonamentada sobre l'estat patrimonial real de l'entitat abans de la intervenció o després. Infraccions d'aquesta mena podrien constituir delictes comptables o de falsificació de balanços amb penes de presó fins a quatre anys i sis mesos i multes de 216.000 euros. A banda, també podria haver-hi indicis de delictes per ús d'informació privilegiada; d'administració fraudulenta per les remuneracions i indemnitzacions atorgades; d'administració deslleial; apropiació indeguda; o d'ús d'informació privilegiada. I, és clar, el delictes d'estafa. Es tracta, en tots aquests casos, d'infraccions que podrien dur els responsables a la presó.

De moment, la investigació ordenada per Torres-Dulce s'afegeix a un llarg torrent d'accions judicials que pretenen rescabalar els qui han vist perjudicat el seu patrimoni. Perquè, des del març

del 2009, quan el Banc d'Espanya va intervenir la primera caixa d'estalvis –Caja Castilla-la Mancha–, els ciutadans que s'han sentit perjudicats han acudit als tribunals per a reclamar justícia. En molts casos són gent anònima que s'han organitzat en associacions d'afectats. A les seues sucursals els havien assegurat una rendibilitat per la compra de determinats productes, però després van veure com aquelles inversions s'esfumaven. És el cas, per exemple, dels qui van comprar quotes participatives de la CAM i ara es troben que no valen res; o dels 92.000 clients de Bankia a qui van endossar participacions preferents amb l'esquer d'una rendibilitat del 7%; o dels accionistes del Banc de València que han vist com les seues accions passaven de valer 10,11 euros a valer-ne 0,20 en cinc anys. A Catalunya, és la fiscalia que ha obert diligències per a investigar els plans de pensions milionaris de Caixa Penedès. Fora dels Països Catalans, els capitosts de Nova Caixa Galicia, Caja

Segovia, Caja España, Caja Duero, Caja Burgos i Caja Àvila tenen assumptes pendents amb la justícia.

De tota manera, encara resta per saber quin camí seguirà tot aquest rosari de denúncies. De moment, el fiscal en cap de la fiscalia anticorrupció, Antonio Salinas, ha ordenat als delegats de les fiscalies provincials que li remeten informació de totes les investigacions obertes per possibles irregularitats en bancs i caixes d'estalvis. Qui sap si no podria ser un primer pas per a obrir un procés de més ampli abast que acabara amb algun banquer engarjolat. El catedràtic Joan J. Queralt ho veu prou clar: "Cal posar fi a tanta desídia i actuar als tribunals, per més complicats que siguen els casos. Al final, sempre cau algú. Van caure els GAL, jutges corruptes, Mario Conde, Javier de la Rosa... Són processos lents, alguns se n'escapoleixen, però se'n poden enxampar uns quants."

Violeta Tena

Aquest
estiu refresca
els teus
coneixements

Inici curs juliol 2012

Universitat Oberta d'Estiu

Cursos assequibles
de 25 hores de durada

Àmbits dels cursos:

- Alimenta
- Arts i humanitats
- Capacitació digital
- Ciències Comunicació
- Desenvolupament personal
- Docents en xarxa
- Dret i Política
- Empresa
- Llengües
- Psicologia i Educació
- Salut
- Turisme i viatges

Matrícula oberta!

Tota la informació:
www.uoc.edu/uode
902 141 141

UOC
Universitat Oberta
de Catalunya

**INSTITUT
INTERNACIONAL
DE POSTGRAU**